

Vehmas

Vehmas on idea puistosta, jonka kantavia teemoja ovat luontoperustaisuus, kokemuksellisuus, osallisuus ja kestävä kehitys. Puisto on suunniteltu eri käyttäjäryhmille ja se tuo eri sukupolvia yhteen. Puistossa järjestetään runsaasti ohjattua ryhmätoimintaa, rauhoitutaan ja kuunnellaan aisteja ympäri vuoden. Vehmas tukee ihmisen kasvua ja oppimista elämysten kautta. Kokemuksellisuus, yhteisöllisyys, uteliaisuuden herättäminen, kokonaisvaltaisuus ja liikkumiseen innostaminen kulkevat läpi puiston. Ohjattu toiminta voi olla luontotoimintaa, liikuntaa, eläinten- ja puutarhanhoitoa sekä muuta aisteihin ja yhteisöllisyyteen pohjautuvaa toimintaa, kuten laiturijoogaa tai puistomakoilua. Ohjaaja voi tukea luonnon hyvinvointivaikutusten syntyä, niin että kävijä löytää itselleen sopivan tavan kokea ja tuntea osallisuutta sekä monimuotoisen luonnon että sosiaalisen ympäristön kanssa.

Puiston keskiössä on koivukujanne, jonka ympärille avautuu avoimia maisemaniittyjä ja koristeheinillä rakennettuja kokonaisuuksia, jotka kunnioittavat alueen luontoa, historiaa ja identiteettiä. Kukuvat puut koristavat puiston muita osia ja sen lähiympäristöä. Näkymät sulkeutuvat paikoin puustoisiksi melua vaimentaviksi puiston osiksi: mielenkiintoiseksi Puulajipuistoksi ja Lehtomaisemareitiksi. Myös maastonmuodoilla vaimennetaan asuinalueille kulkeutuvaa melua. Kosketus, äänet, tuoksut, näkö ja maku aktivoituvat Vehmaksessa. Puistossa on runsaasti tuoksukasveja sekä perhosia houkuttelevia perhosniittyjä. Puiston äänimaailmaa rikastetaan sijoittamalla oleskelupaikkojen läheisyyteen pikkulinnuille marjapensaita ja -puita sekä ruokailupaikkoja. Vesiuomaan sijoitetaan luonnonkiviä voimistamaan veden solinaa. Puisto tarjoaa vahvan luontokosketuksen ja tukee luonnon monimuotoisuutta luontopohjaisin ratkaisuin. Tämä huomioidaan käyttämällä runsaasti erilaisia kasveja, dynaamisia istutuksia, luonnon materiaaleja ja mahdollistamalla maaperä, multa- ja eläinkosketus. Useissa puiston osissa voi liikkua paljain jaloin.

Vehmas koostuu useista viihtyisistä, vetovoimaisista ja erityyppisistä puistonosista, jotka liittyvät toisiinsa saumattomasti. Näitä ovat urheilukentät, Puulajipuisto, Lehtomaisemareitti, Veden solinaa, Koirapuisto, Laidunpaikka, Koristeheinäpuisto sekä Leikkimökkikylä, puutarha- ja leikkipaikat. Lehtomaisemareitillä kuljetaan puron vartta tilallisesti vaihtelevassa ympäristössä, jossa ei ole selkeärajaista kulkuväylää. Kulkuväylä mutkittelee välillä leventyen ja kaventuen muun muassa euroopanpähkinäpensaiden ja saniaisten katveessa. Puulajipuiston alueilla ja Lehtomaisemareitillä kasvillisuus on nimettyä ja alueita voidaan käyttää opetustarkoitukseen. Veden solinaa -oleskelupaikassa Suntinojan reunat muotoillaan eri korkuisiksi oleskelutasanteiksi, joiden välillä kulkee portaita. Paikan esteetön reitti kulkee uoman kanssa pitkittäissuuntaisesti ja mahdollistaa uoman huoltamisen koneellisesti. Alin taso toimii myös tulvasanteena. Uomia kunnostetaan ja niiden ekologista tilaa sekä eroosiokestävyyttä parannetaan luonnonmukaisin keinoin, etenkin alueen itäosissa. Uomat luonnontilaistetaan muun muassa kiveämällä, sopivalla kasvillisuudella ja mutkittelevilla muodoilla. Koristeheinäpuisto toimii oleskelupaikkana ja istutukset rakennetaan dynaamisesti. Kulkuväylillä käytetään rantahiekkää ja pitkospuita. Hulevesiä hallitaan luonnonmukaisin keinoin, ja niitä on mahdollista ohjata puiston sadepuutarhoihin ja hulevesien laskeutusaltaaseen sekä tarvittaessa Koristeheinäpuiston alueelle. Puiston suurin leikkipaikka muodostuu puutarhamaisesta mökkikylästä ja metsämäisestä leikki- ja kiipeilyosasta. Leikkipaikan alueella on myös yhteisöviljelmä, joka tuo eri sukupolvet yhteen. Vehmaksessa on kaksi urheilukenttää, joista toinen toimii lisäksi tapahtumakenttänä, sekä eri pituisia lenkkeilyilmukoita (esimerkiksi 400 m ja reilu 1 km), joiden varrelta löytyy ulkokuntoiluvälineitä sisältäviä kuntopisteitä. Puiston suurin maamerkki on näköalatorni ja palveluina kahvila-ravintola ja sauna, kioski- ja tapahtumatalo sekä wc:t. Puisto on eläinystävällinen, mutta myös koirattomia alueita löytyy. Pohjoisosasta on varattu alue luonnonniitylle, jossa voidaan harjoittaa laidunnusta ja ohjattua eläinten hoitoa. Koirapuistossa voidaan järjestää esimerkiksi kaverikoiratoimintaa. Useista sisäänkäynneistä puistoon on helppo saapua lähialueilta ja kauempaakin. Puiston iso parkkipaikka voidaan jakaa kahteen erilliseen osaan, joista toisen käyttötarkoitus on muutettavissa tarpeen mukaan esimerkiksi väliaikaiseksi pelikentäksi. Esteettömyys, turvallisuus ja valaistus huomioidaan Vehmaksessa kattavasti. Lisäksi puistossa ja sen teemoina käytetään Satakunnan nimikkolajistoa, kuten tyrniä, hiekkakiveä ja euroopanmajavaa. Puiston toiminnallisille alueille ja kulkuväylien risteyksiin on mahdollista sijoittaa ympäristötaidetta, kuten valotaidetta, veistoksia tai pieniä muraaleja, joita voidaan toteuttaa esimerkiksi yhteistyössä koululaisten kanssa.

Vehmas on joustava ja muuntautumiskykyinen, ja siinä huomioidaan myös tulevaisuuden haasteet ja olosuhteiden muutokset, jotka voivat johtua ilmastonmuutoksen lisäksi esimerkiksi kaupunkirakenteen muutoksesta. Vehmaksessa tulevaisuuden muutoksiin voidaan vastata tarpeen mukaan esimerkiksi muuttamalla osa niittyalueista uuteen käyttötarkoitukseen, kuten nurmikentäksi tai johonkin tiettyyn toiminnalliseen tarkoitukseen. Vehmaksessa panostetaan resurssiviisaaseen kunnossapitoon esimerkiksi kasvillisuuden ja materiaalien valinnalla, dynaamisilla istutuksilla, tehokkaan kunnossapidon mahdollistamisella sekä sijoittamalla alueelle laajojen nurmialueiden sijasta avoimia niittyjä sekä runsaasti erilaisia oleskelupaikkoja. Puistossa on riittävästi tilaa oleskeluun, liikkumiseen ja muuhun aktiivisuuteen, ja puisto toimii oppimisympäristönä. Vehmaksen hengessä korostuu tässä ja nyt, hetkessä eläminen, oppiminen, toisten kunnioittava kohtaaminen ja erilaisuuden arvostaminen.